

OBRAZOVANJE UČITELJA I ODGOJITELJA

Odgov i poučavanje nisu nešto što učitelji nameću učenicima nego je to zajedničko prihvaćanje i usvajanje nečega novog i boljeg, prihvatljivijeg za obje „strane“.

Riječ na početku

Odgov i obrazovanje spadaju u najsloženija a u isto vrijeme i najodgovornije ljudske djelatnosti. Rezultati koji se njome ostvaruju zavise od mnogih vanjskih i unutrašnjih čimbenika ali je svakako učitelj/odgojitelj jedan od najvažnijih.

Što je učitelj? Danas nema jedinstvene i općeprihvaćene definicije pojma učitelj. Različitost njegova određenja uvjetuju dinamični i promjenjivi stručno-pedagoški i društveni čimbenici. Učitelj/odgojitelj je stručna osoba, kvalificirana za odgoj i obrazovanje djece, mladeži i odraslih. Učitelj je stručnjak koji „organizira odgojno-obrazovni proces i svojim općim obrazovanjem, poznavanjem pedagoške, didaktičke i psihološke njegove osnove, u zajedničkom radu s učenicima, ostvaruje cilj i zadaće odgoja.“

Učitelj je bitan čimbenik svakog obrazovanja. Dobar učitelj sa svojim učenicima postiže visoke odgojno-obrazovne rezultate neovisno o prilikama u kojima radi. Za dobrog učitelja nema prepreka koje on ne može prevladati, nema problema koje on ne može riješiti. Sve poteškoće svladava stvaralačkim radom.

Ne treba dokazivati da učitelji mogu uspješno obrazovati i odgajati svoje učenike ako su i sami obrazovani. Prema tome, učiteljevo obrazovanje je jedan od bitnih uvjeta za rad u školi.

Stalne promjene u znanosti, tehnologiji, kulturi, gospodarstvu, politici, neminovno nalažu unošenje promjena u odgoj i obrazovanje. Nužne promjene u odgoju i obrazovanju iziskuju neprekidno preispitivanje postojećih i promišljanje novih ciljeva, strategija, programa, sadržaja, metoda i oblika rada, čija implementacija treba voditi podizanju kvalitete odgojno-obrazovnih sustava.

Koliko će odgoj i obrazovanje u konkretnoj praksi odgovoriti na nove zahtjeve i izazove, odnosno koliko će ono biti učinkovito i djelotvorno, ovisi prije svega o kvaliteti učitelja i odgojitelja. Zbog toga je jedno od temeljnih pitanja kojima se danas bave stručnjaci u području odgoja i obrazovanja, ali i prosvjetne vlasti, kako obrazovati i pripremati učitelje i odgojitelje za uspješno obavljanje profesionalnih zadaća te kako osigurati njihov stalan profesionalan rast i razvoj.

Upravo danas imamo posebnu pedagošku zadaću, da sagledamo kako se to povijesno i razvojno ostvarivalo u Puli.

Obilježavajući danas tako značajan jubilej 60. i 30. obljetnicu u radu i djelovanju Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja u Puli kao članice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli dužni smo se ukratko osvrnuti na povijesni razvoj odgojno-obrazovnog procesa u obrazovanju učitelja i odgojitelja u Puli. Taj proces nije bio lak i jednostavan, već prožet borbom za slobodu, samostalnost, priključenje Istre Hrvatskoj, očuvanju i razvoju hrvatskog jezika i škola, što je zahtijevalo i sustavno osposobljavanje učitelja putem učiteljskih tečajeva još u vrijeme borbe. To je prvo razdoblje u stvaranju učiteljstva Istre. Pripremanje učitelja u prošlosti može se podijeliti na vrijeme do pojave učiteljskih škola i na vrijeme od pojave učiteljskih škola do danas. Nije nam namjera danas govoriti o ulozi, viziji i misiji tih prvih tečajeva u razvoju učiteljstva u Istri (vidi knjigu: *Od učiteljskih kursova do Pedagoškog fakulteta*, Pula, 1981), već želimo naglasiti da su oni neupitna osnova razvoju narodnih učitelja na ovom prostoru gdje je domaća riječ stoljećima zatirana i onemogućavana.

1.

Odlukom Oblasnog NOO za Istru osnovana je 1. listopada 1945. godine Učiteljska škola, koja je uslijed anglo-američke vojne uprave u gradu Puli započela radom u Opatiji, gdje je ostala dvije i pol školske godine, a 3. studenog 1945. godine dobila ime hrvatskog književnika Viktora Cara Emína, koji je kao učitelj i dugogodišnji tajnik Družbe Sv.Ćirila i Metoda bio zaslužan za školstvo i prosvjetu u Istri. Prvi direktor Učiteljske škole bio je Ladislav Dorčić a uz njega djelovala su još četiri nastavnika

Ivan Kružić, Marija Dorčić, Ana Kehler i Marija Antić. Nešto kasnije na Učiteljsku školu su postavljeni prof. Rudolf Saršon i nastavnica Ema Golub, pa je tako Nastavnički zbor porastao na sedmero članova. Redovna nastava počela je 5. studenoga 1945. godine u tri pripravna odjeljenja koja su pohađala 96 učenika. Školske godine 1946/47. upisano je 172 učenika, a školske 1947/48. godine 152 učenika.

16. rujna 1947. godine doživjela je Pula svoj veliki dan, oslobođenje od anglo-američke vojne uprave i time mogućnost da se Učiteljska škola iz Opatije preseli u Pulu. Odlukom Ministarstva prosvjete Hrvatske broj: 3104-IV-1948, sjedište je Učiteljske škole i Srednjoškolskog doma iz Opatije premješteno u Pulu. Učiteljska škola „Viktor Car Emin“ započela je radom 1. ožujka 1948. godine u Puli gdje su sustavno stvarani sve povoljniji uvjeti za rad škole. U rujnu je osnovana Vježbaonica s četiri razreda osnovne škole u kojoj su budući učitelji uspostavljali prvi kontakt s djecom, pratili rad učitelja, pomagali u toku hospitacije i postepeno se vodili u samostalan rad s djecom.

Zakonom o narodnim školama iz 1951. godine konstituira se jedinstvena osnovna škola u trajanju od osam godina. U prva četiri niža razreda rade učitelji u sustavu razredne nastave, a u četiri viša razreda predmetni nastavnici u sustavu predmetne nastave. Obvezna osnovna škola bitna je obilježja zadržala sve do danas. Osnivanje jedinstvene osmogodišnje škole bila je velika promjena jer je obvezno osnovno obrazovanje produženo s četiri na osam godina. U tim se prilikama nužno nametnulo pitanje obrazovanja učitelja. Taj proces možemo pratiti pomoću zakonskih odredbi o razini obrazovanja učitelja i otvaranja ustanova za njihovo školovanje. Zakon o osnovnoj školi iz 1959. godine (Narodne novine, Zagreb, 14. kolovoza 1959., članak 63) traži da „učitelj/nastavnik osnovne škole može biti osoba, koja je završila učiteljsku školu, višu pedagošku školu ili pedagošku akademiju ili odgovarajući fakultet ...“ Taj zakon, prema tome, ne određuje posebno razinu obrazovanja onih koji rade u razrednom, odnosno predmetnom sustavu nastave Međutim, Zakon o osnovnoj školi iz 1964. i 1974. godine određuje da u razrednoj nastavi mogu raditi oni koji su završili učiteljsku školu. Zakonski propisi djelovali su sustavno i na razvoj Učiteljske škole u Puli.

Broj upisanih učenika u prvi razred Učiteljske škole postepeno je rastao i stabilizirao se na broju 60 do 70 učenika, a školske godine 1958/59. upisano je 95 učenika. Od prvih 19 učenika koji su diplomirali u siječnju 1950. godine broj se postepeno povećavao i zadržavao na oko 50 diplomiranih.

Pedesetih godina produženo je školovanje u učiteljskim školama na pet godina, pa je Učiteljska škola u Puli imala oko 250 učenika, raspoređenih u deset odjeljenja. Istovremeno je Vježbaonica prerasla u osmogodišnju školu s 14 odjeljenja, među kojima su bila dva kombinirana odjeljenja (I.-II. i III.-IV.). Pojedini profesori i nastavnici radili su u obim školama, što je doprinosilo jedinstvu pedagoškog odgojno-obrazovnog djelovanja. Nastavni proces postajao je sve različitiji, bogatiji po metodama i načinu rada, otvorenosti škole i doma, povezanosti s društvenom sredinom, radu slobodnih aktivnosti, izložbama radova, kulturno-umjetničkim programima i sl.

Posebno značajnu fazu u razvoju učiteljstva i odgojitelja u Puli je osnivanje Pedagoškog centra koji je povezivao mlade učitelje s jedne strane i Učiteljske škole s druge strane u pogledu daljnjeg pedagoškog usavršavanja i praćenja razvoja pedagogijske znanosti u raznim modalitetima rada Pedagoški centar je 1955. godine prerastao u

samostalnu ustanovu, kojom je rukovodila prof. Anka Došen. Djelatnost Pedagoškog centra je proširena. Tiskan je Bilten Pedagoškog centra za stručno usavršavanje prosvjetnih radnika kotara Pula, organizirano je više dvodnevni seminara, seminara za vrijeme zimskih i ljetnih školskih praznika iz raznih nastavnih područja. Pedagoški centar prestao je djelovati u rujnu 1960. godine pošto je obavio svoju misiju.

Školske godine 1960/61. upisala se u prvi razred (57 učenika) Učiteljske škole „Viktor Car Emin“ zadnja generacija budućih učitelja.

U Spomenici Učiteljske škole „Viktor Car Emin“ u Puli zapisano je:

- Učiteljska škola V.C. Emin ukinuta je 31. kolovoza 1965. godine, a sav inventar i arhivu preuzela je Gimnazija pedagoškog smjera,
- Od 1945. do 1965. godine u dvadesetogodišnjoj aktivnosti na učiteljskoj školi „Viktor Car Emin“ diplomiralo je 540 učitelja,
 - jednogodišnji pedagoški tečaj (1947.) položilo je 29 učitelja,
 - od 1961. do 1965. godine položilo je dopunski pedagoški ispit 26 svršenih učenika gimnazije za zvanje učitelja i
 - stručni učiteljski ispit položilo je 719 učitelja.

Ovi pokazatelji učinkovito i neupitno ukazuju na pedagoški doprinos Učiteljske škole u Puli u razvoju pedagoške teorije i pedagoške prakse u obrazovanju učitelja.

Direktori Učiteljske škole bili su:

1. Ladislav Dorčić od 4. listopada 1945. do 31. kolovoza 1960. godine.
2. Anka Došen-Dobud od 1. rujna 1960. do 31. kolovoza 1961. godine.
3. Špiro Crnogorac od 1. rujna 1961. do 31. prosinca 1963. godine i
4. Josip Perišić od 1. siječnja 1964. do 31. kolovoza 1965. godine.

2.

Reformom nastavnčkih škola u SR Hrvatskoj i ukidanjem Učiteljske škole u Puli završava drugo plodno razdoblje u prosvjeti Istre i započinje treće osnivanjem Pedagoške akademije u Puli koja je pravni nasljednik učiteljske škole „V.C. Emin“.

U početku je osnovano 14 pedagoških akademija, i to u Zagrebu, Karlovcu, Petrinji, Pakracu, Osijeku, Slavonskom Brodu, Gospiću, Puli, Zadru, Šibeniku, Splitu i Dubrovniku. Pedagoška akademija u Puli osnovana je rješenjem NO kotara Pula broj: S-69/1-1961., od 20. ožujka 1961. godine. Njen utemeljitelj i prvi direktor bio je poznati prosvjetni radnik Hrvatske profesor Tone Peruško. Struktura studija na pedagoškim akademijama bila je usklađena sa strukturom osnovne škole. Smatralo se da za jedinstvenu osnovnu školu valja obrazovati jedinstven nastavnički kadar u trajanju od dvije godine. Polazeći od toga studij razredne nastave studirao se u kombinaciji sa studijem jednog nastavnog predmeta. Učitelj je bio kvalificiran za rad u sustavu razredne nastave i za jedan nastavni predmet u sustavu predmetne nastave (dva zanimanja). Međutim, kada su prvi učitelji tako obrazovani počeli raditi, vidjelo se da taj stručni profil

nije dobar jer učitelj ne može istovremeno raditi u sustavu razredne i u sustavu predmetne nastave. Dvogodišnje trajanje studija bilo je prekratko za kvalitetno obrazovanje kadrova tako širokog stručnog profila.

U prvoj godini rada Akademije u stalnom radnom odnosu bilo je 8 nastavnika da bi se u 1969/70. povećao na 20 nastavnika i postepeno se smanjivao, a Akademija je surađivala s relativno velikim brojem istaknutih nastavnika iz Pule i Istre.

Prve školske godine 1961/62. upisano je 125 studenata u desetak studijskih grupa: hrvatski ili srpski jezik-povijest, povijest-zemljopis, zemljopis-biologija, biologija-kemija, matematika-fizika, fizika-tehničko obrazovanje, razredna nastava u kombinaciji s različitim predmetima. Od prve godine djelovanja Akademije, postoji i Talijanski odsjek koji je bio posebna organizaciona cjelina i u kojoj su studenti talijanske nacionalnosti mogli za svoj studij kombinirati talijanski jezik sa bilo kojim od spomenutih studijskih predmeta. Uz redovan studij otvara se i izvanredan studij (studij uz rad) u navedenim predmetima koji je upisalo 201 student koji su se tako doškolovali i stekli više stručne kvalifikacije. Na zahtjev općinskih skupština Istre organiziranje izvanredni studij namijenjen učiteljima 1963/64. u Labinu i Pazinu, a iduće godine i u Bujama. U 1965/66. Školskoj godini otvoren je centar u Poreču, a 1969/70. ponovo u Labinu.

Od 1967/68. studij razredne nastave i drugih predmeta postaju jednopredmetni studiji. Postepeno se neke grupe zatvaraju a druge otvaraju 1965/66. otvorena je grupa glazbenog odgoja, a 1974./75. upisana je grupa njemačkog jezika u kombinaciji sa hrvatskim ili talijanskim jezikom (koja je djelovala samo dvije godine jer je bilo malo interesa) i grupa predškolski odgoj jer je tih godina stupila na snagu odluka prosvjetnih vlasti SR Hrvatske koja traži da odgojitelji u vrtićima moraju imati višu stručnu spremu. Ova je studijska grupa u početku bila prilično konjunktorna i perspektivna, ali se u zadnje vrijeme, posebno u našem istarskom području opaža sve veća zasićenost i ovim profilom kadrova.

Studij predškolskog odgoja počeo se ostvarivati 1975./76. školske godine s trideset studenata da bi se 1977./78. godine broj upisanih povećao na 101 studenta. Studij je bio organiziran kao redovan studij i studij uz rad. U deset godina diplomiralo je 312 odgojitelja. Prilagođavajući se potrebama za odgojiteljima u predškolskim ustanovama, a one su sve manje, školske godine 1985/86. nismo ni upisivali prvu godinu studija na hrvatskom nastavnom jeziku. Umjesto toga orijentirali smo se na doškolovanje medicinskih sestara i odgojitelja sa srednjom spremom koji su zaposleni u dječjim jaslicama. Nastojeći da studij uz rad bude što ekonomičniji i racionalniji, a studentima lakši od 1982./83. školske godine organizirali smo taj studij u Bujama.

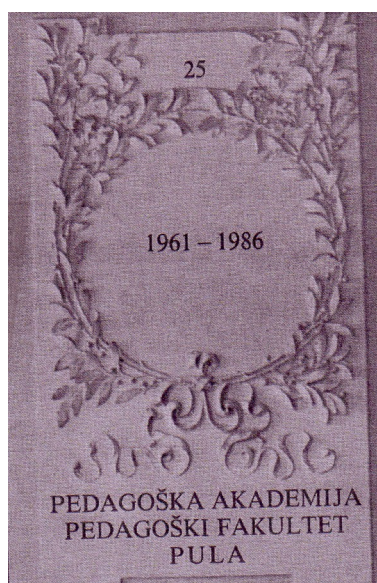
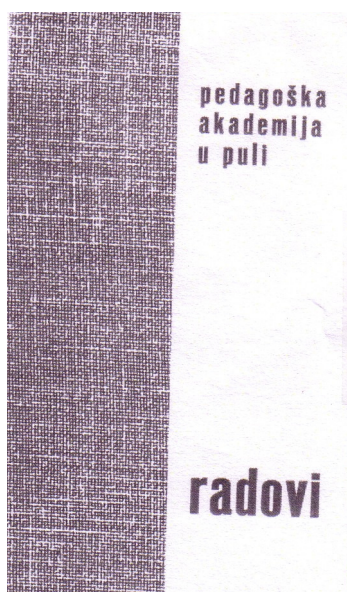
U obrazovnom programu nastava se izvodi na hrvatskom i na talijanskom jeziku i smatramo da bi svake druge godine trebalo u njega upisivati studente

Početak sedamdesetih godina osnovano je sveučilište u Rijeci (1973.) Na temelju Zakona o visokom školstvu iz 1974. godine, godine sve visokoškolske ustanove ušle su u sastav Sveučilišta pa su i pedagoške akademije postale članice Sveučilišta, iako su bile više škole. Kada je sredinom sedamdesetih godina (1976.) odlučeno da se obrazovanje svih učitelja predmetne nastave podigne na razinu visoke stručne spreme, uslijedile su u pedagoškim akademijama organizacijske i druge promjene, koje su imale posebno značenje za razvoj visokoškolskog obrazovanja učitelja u Puli. Doprinos Pe-

dagoške akademije u Puli u obrazovanju učitelja možemo iskazati pomoću nekoliko temeljnih pokazatelja.

Do ožujka 1980. godine ukupno je diplomiralo 1597 nastavnika, od toga njih 91 talijanske nacionalnostima prema studijskim grupama, odnosno predmetu diplomskog ispita, slika izgleda ovako:

razredna nastava	414
hrvatski ili srpski jezik	211
zemljopis	170
fizika	146
matematika	113
povijest	110
biologija	97
predškolski odgoj	91
kemija	81
tehničko obrazovanje	80
glazbeni odgoj	63
talijanski jezik	15
njemački jezik	4

U Pedagoškoj akademiji Pula obavljeno je 544 nastavnička stručna ispita, 166 učiteljskih stručnih ispita (od 1965. godine kada se je ugasila Učiteljska škola u Puli).

Direktori, odnosno dekani Pedagoške akademije u Puli do sada su bili:

1. Tone Peruško, od osnutka do njegove smrti (srpnja 1967, god.),
2. Anka Došen-Dobud, od 1. rujna 1967. do 30. rujna 1971.,
3. Bogdana Jelača, od 1. listopada 1971. do 30. rujna 1973.,
4. Vera Glavinić, od 1. listopada 1973. do 30. rujna 1977.,
5. Aldo Macinić, od 1. listopada 1977. do 31. ožujka 1979. i
6. Ive Rudan, od 1. travnja 1979 godine.

3.

U školskoj godini 1977./78. završava treća i počinje četvrta etapa u razvoju nastavničkih ustanova. Pedagoške akademije kao više škole, dalje ne mogu egzistirati, a za sve ranije studijske grupe na akademijama, osim, za sada, razrednu nastavu i predškolski odgoj, traži se visoko obrazovanje. Tako je Pedagoška akademija u Puli ostala sa samo dvije studijske grupe (1978./79.) i 131 studentom: 79 redovnih i 52 izvanrednih.

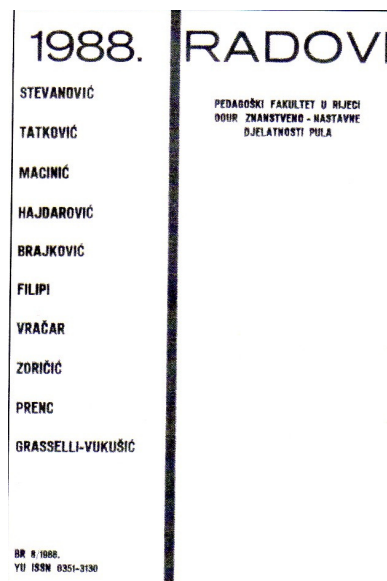
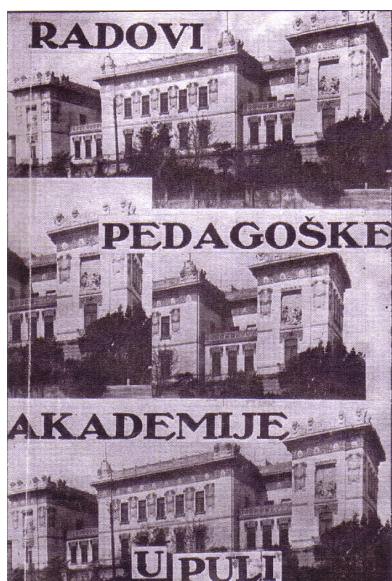
Svoju daljnju egzistenciju ova visoka škola ostvarila je u stvaranju Pedagoškog fakulteta u Rijeci u koji su ušle Pedagoške akademije iz Pule, Rijeke i Gospića, te Fakultet industrijske pedagogije iz Rijeke. U Rijeci je djelovao Pedagoški fakultet, sa statusom radne organizacije, sastavljen od dvaju OOUR-a: jednim znanstveno-nastavne djelatnosti sa sjedištem u Rijeci, u koji su ušli Fakultet industrijske pedagogije i Pedagoška akademija iz Rijeke i Pedagoška akademija iz Gospića kao radna jedinica i drugi OOUR-a nastavne djelatnosti u Puli koja treba da ispuni uvjete Zakona o visokom školstvu, koji traži 15 nastavnika sa znanstvenim zvanjima

Studijska grupa proizvodno-tehničko obrazovanje koja je četverogodišnji studij otvorena je 1977./78. kao i studijska grupa talijanski jezik i književnost, a grupa glazbena kultura u četverogodišnjem trajanju otvorena je 1979./80 i vodi se na razini Fakulteta s time da će biti i formalno pravno u sastavu ovog OOUR-a kada se ispune zakonski uvjeti i kriteriji. Studijske grupe (obrazovni programi) talijanski jezik s književnošću i proizvodno-tehničko obrazovanje imale su upisane sve četiri godine studija prvi put tek 1980./81. godine, dok je prva generacija studenata glazbene kulture četvrtu godinu studija upisala 1982./83.

Od školske 1978./79. godine nastavnička škola u Puli, tj. OOUR Nastavne djelatnosti Pula postoji stvarno i pravno kao visokoškolska ustanova, odnosno fakultet u okviru Sveučilišta u Rijeci.

Obrazovanje odgojitelja predškolske djece u Puli započeto je dvogodišnjim studijem 1974. godine na tadašnjoj Pedagoškoj akademiji. Akademske 1978./79. godine preustrojem pulske nastavničke ustanove osniva se OOUR Nastavne djelatnosti Pula u sastavu Pedagoškog fakulteta u Rijeci. OOUR Nastavne djelatnosti, od tada, obra-

zuje učitelje razredne nastave i odgojitelje predškolske djece (na hrvatskom i na talijanskom jeziku) u dvogodišnjem studiju, te profesore glazbene kulture i profesore talijanskog jezika i književnosti u četverogodišnjem studiju.

Razredna nastava i predškolski odgoj još su u dvogodišnjem trajanju. Zbog prilične zasićenosti na području naše regije završnim studentima predškolskog odgoja dogovoreno je da se od 1985./86. u Rijeci i Puli upis studenata u ovaj program vrši naizmjenično svake druge godine. Obrazovni program proizvodno-tehničko obrazovanje u Puli se gasi, a studenti zadnje generacije sa školskom 1986./87. godinom postaju absolventi, jer na području jednog sveučilišta ne mogu se izvoditi dva paralelna studija, osim u slučaju razredne nastave i predškolskog odgoja.

Bez obzira na sve promjene koje je doživljavala, teškoće s kojima se susretala i zadatke pred kojima se nalazila ova ustanova ostvarila je rezultate koje nitko ne može niti smije potcjenjivati.

Do 1. srpnja 1986. godine ukupno je diplomiralo 2066 studenata (od čega 32 profesora, a ostalo su nastavnici), među njima 144 ili 7,0% je bilo pripadnika talijanske nacionalnosti. Prema obrazovnim programima, slika izgleda ovako:

1. profesori:

Talijanski jezik	i	18
književnost		
Glazbena kultura		14

2. nastavnici:

Razredna nastava		593
------------------	--	-----

Predškolski odgoj	312
Hrvatski ili srpski jezik	223
Zemljopis	176
Fizika	152
Matematika	115
Povijest	106
Biologija	96
Tehničko obrazovanje	90
Kemija	80
Glazbeni odgoj	67
Talijanski jezik	18
Njemački jezik	6

U lipnju 1986. godine osniva se OOUR Znanstveno-nastavne djelatnosti u sastavu Pedagoškog fakulteta u Rijeci koji nastavlja obrazovanje istih kadrova, a ostvareni su i uvjeti za znanstveno-istraživački rad. Ispunjavanjem uvjeta za samostalnu organizaciju i izvođenje znanstveno-nastavne djelatnosti, pulska visokoškolska ustanova se odvaja od Pedagoškog fakulteta u Rijeci i registrira se kao samostalna ustanova pod nazivom Pedagoški fakultet u Puli, Sveučilišta u Rijeci.

Diplomanti su stjecali višu stručnu spremu i stručni naziv Odgojitelj predškolske djece i Učitelj razredne nastave.

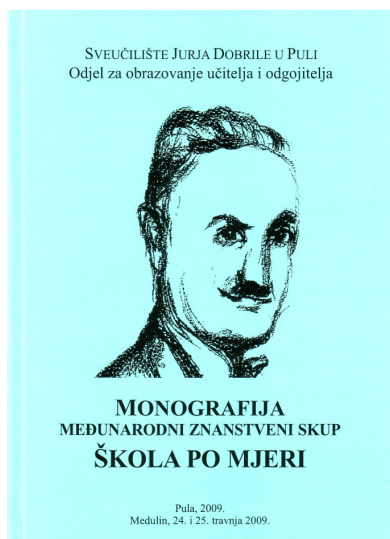
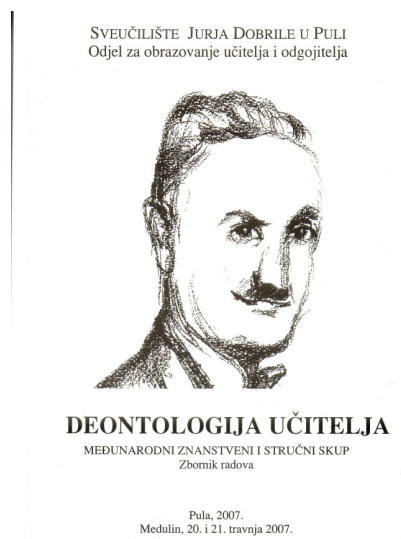
Dužnost dekana Pedagoškog fakulteta u Puli obnašali su prof. art. Vera Kos Paliska, prof. dr. sc. Ivan Zoričić i prof. dr. Goran Filipi.

4.

Visoka učiteljska škola u Puli osnovana je Uredbom Vlade Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 75/98) u svibnju 1998. godine, na temelju pozitivnog mišljenja Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu o potrebi osnutka Škole kao javnog visokog učilišta. Osnivačka prava Osnivač je odmah prenio na Sveučilište u Rijeci i na taj način odredio Školu njezinom sastavnicom. Temeljna djelatnost Škole je ustrojavanje i izvođenje stručnih studija za naobrazbu učitelja u osnovnom školstvu te odgojitelja i stručnih suradnika u dječjim vrtićima.

Od osnivanja Visoke učiteljske škole akademske 1998./99. godine, navedeni studiji se na Pedagoškom fakultetu postepeno gase (sadašnji Filozofski fakultet), da bi se akademske 2001./2002. godine spomenuti dodiplomski studiji u cjelosti na fakultetu ugasili i prešli na Visoku učiteljsku školu. Visoka učiteljska škola u Puli dobila je od Ministarstva znanosti i tehnologije 17 prosinca 1999. godine Dopusnicu za obavljanje djelatnosti ustrojavanja i izvođenja stručnih dodiplomskih studija za naobrazbu učitelja u osnovnom školstvu te odgojitelja i stručnih suradnika u dječjim vrtićima.

Od akademske 1998./99. godine studij Predškolskog odgoja ustrojava i izvodi Visoka učiteljska škola u Puli, kao stručni dodiplomski studij u trajanju od dvije godine (4 semestra). Zahtjev za ustrojavanjem trogodišnjeg studija Predškolskog odgoja u Puli uputili smo Sveučilištu u Rijeci akademske 2002./03. godine, a Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju («Narodne novine», broj 123/03, 105/04, 174/04) izdalo je Dopusnicu Visokoj učiteljskoj školi u Puli Sveučilišta u Rijeci za izvođenje stručnog studija Predškolski odgoj na hrvatskom i talijanskom jeziku u trajanju od tri godine.

Od 1992. godine studij se ustrojava kao sveučilišni u trajanju od četiri godine završetkom kojega su studenti stjecali visoku stručnu spremu i stručni naziv diplomirani učitelj.

Od akademske 1998./99. godine studij razredne nastave ustrojava i izvodi Visoka učiteljska škola u Puli kao stručni studij u trajanju od četiri godine na hrvatskom i talijanskom jeziku. Najprije kao studij razredne nastave s pojačanim predmetima (informatike i engleskog jezika), a od akademske 2005/06. godine, nakon prilagodbe uvjetima Bolonjskog procesa, izvodi se i pod nazivom Učiteljski studij s pojačanim predmetom animator slobodnog vremena.

Dužnost dekana Visoke učiteljske škole u Puli obnašala je dr. se. Nevenka Tatković i dr. se. Kristina Mužić.

5.

Osnivanje Sveučilišta u Puli na početku 21. stoljeća važan je dio preustroja i razvoja visokog školstva u Puli što se odrazilo i u obrazovanju učitelja i odgojitelja. Sastavnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli su odjeli koji su strukturirani po kriteriju klasifikacije znanosti po područjima i poljima, tako da su nastavna i znanstveno-istraživačka komponenta povezane u cjelinu.

Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja jedna je od članica Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli na kojem se već 60 godina osposobljavaju učitelji i 30 godina odgajatelji za osnovne škole i dječje vrtiće na hrvatskom i talijanskom jeziku.

Pročelnica Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja je red. prof. Vera Kos Paliska, ak.slikar, a njen pomoćnik/zamjenik je dr. sc. Vladimir Kadum.

U Odjelu za obrazovanje učitelja i odgojitelja radi 22 nastavnika izabраниh u nastavna i znanstveno-nastavna zvanja i 31 vanjski suradnik.

Na Odjelu postoje sljedeći studiji:

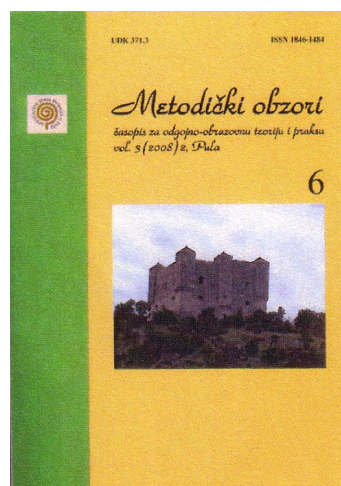
- integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni učiteljski studij koji traje pet godina (deset semestara) i
- stručni studij predškolskoga odgoja koji traje tri godine (šest semestara).

U Odjelu za obrazovanje učitelja i odgojitelja studirati se može na hrvatskom i talijanskom jeziku. Odjel razvija i odgojne djelatnosti, a suplement diplomu planira se rano učenje engleskog jezika (modul: Engleski jezik) i informatike (modul: Informatika), što se u praksi pokazalo kao izvanredna prednost pri zapošljavanju, jer učitelji u nižim razredima osnovnih škola vrlo uspješno izvode nastavu iz tih predmeta. Pored navedenog, kao suplement diplomu, planira se i studij animatora slobodnog vremena (modul: Animator) što omogućava zapošljavanje i u turizmu.

Program za obrazovanje učitelja (razredna nastava) strukturiranje kao integrirani studij i sadrži obvezatne i izborne predmete, te izborne module (uključujući školsku praksu) čija bodovna vrijednost je određena u skladu ECTS bodovnim sustavom.

Po posljednjoj promociji studenata Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja od 12. veljače 2009. godine utvrđeno je iz dokumentacije daje ukupno promovirano 643 učitelja i 638 odgojitelja.

Uz svoj stručni, nastavno-znanstveni rad nastavnici Učiteljske škole, Pedagoške akademije, Pedagoškog fakulteta, Visoke učiteljske škole i Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja sustavno su radili i na objavljivanju svojih radova, održavanju stručno-znanstvenih skupova, izdavanju monografija i časopisa RADOVI, a Visoka učiteljska škola, danas Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja, pokretačkom snagom dr. sc. Vladimira Kaduma, prodekana za znanost, i razumijevanjem dekanice dr. sc. Kristine Mužić počelo se 2006. godine s izdavanjem časopis za odgojno-obrazovnu teoriju i praksu pod nazivom *Metodički obzori*. Dosada je izašlo šest brojeva.

Riječ na kraju

Iz ovog povijesno razvojnog prikaza kako su se obrazovali učitelji i odgojitelji u Puli došli smo do nekoliko temeljnih zaključaka:

1. Odgoj i obrazovanje je ne samo povijest, djelatnost nego i proces koji se mora kontinuirano i sustavno razvijati i pedagoško-didaktički i metodički učinkovito ostvarivati prema potrebama i mogućnostima djece i mladeži.
2. Osnivanje Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli trebat će ubrzati i podići učinkovitost Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja u raznim modalitetima angažiranosti i stvaranja još povoljnijih uvjeta rada.
3. Ostvaren je zahtjev o potrebi visokoškolskog obrazovanja učitelja i vjerujemo kako će uskoro doći i do promjena u obrazovanju odgojitelja.
4. Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja u Puli je postao mjesto gdje se danas obrazuju studenti iz čitave Republike Hrvatske ali i izvan Hrvatske, mjesto gdje se

sustavno i učinkovito ostvaruje nastavni proces na hrvatskom i na talijanskom jeziku.

5. Suvremeni učitelj je odgojitelj, medijator i socijalni integrator koji svoje znanje, sposobnosti i umijeće treba što više usmjeriti: na pomaganje, dogovaranje, suradnju, usmjeravanje, poticanje, priznanje, organiziranje, savjetovanje, ohrabrenje, informiranje, animiranje, kreiranje, podržavanje, timskog rada itd.

6. Uvjereni smo da u tom pravcu ide sve više i sustavnije i obrazovanje učitelja i odgojitelja u Puli.

S posebnim zadovoljstvom i izuzetnim pedagoškim ozračjem čestitam svima nama ovaj značajan jubilej u postojanju i razvoju obrazovanja učitelja i odgojitelja u Puli, u kojoj smo zajednički stvarali povijest ovog obrazovanja na koju možemo biti ponosni.

Radostan sam što sam i ja dio svog života dao za to obrazovanje. Čestitam Vam, znajući da ćete i dalje biti uzor i model kvalitetnog obrazovanja učitelja i odgojitelja.

Izvori:

1. Dokumentacija o radu Učiteljske škole «Viktor Car Emin» u Puli.
2. Od učiteljskih kursova do Pedagoškog fakulteta, Pedagoško društvo Pula, Pedagoški fakultet u Rijeci - OOUR Nastavne djelatnosti u Puli, Pula 1981.
3. Domović, V. i Godler, Z.: (2003), Suvremeno obrazovanje učitelja u Europi i/ili moguća budućnost obrazovanja učitelja u Republici Hrvatskoj, Metodika, br. 6
4. Domović, V.: (2003), Cjeloživotno obrazovanje učitelja - preduvjet za kvalitetnu školu, Dijete Škola Obitelj, Zagreb, br. 10-11, str.2-7.
5. Došen-Dobud, A.: Prilog prikazu rada škola i učiteljskih kursova u doba narodnooslobodilačkog rada u Istri, u: Od učiteljskih kursova do Pedagoškog fakulteta - OOUR Nastavne djelatnosti u Puli, Pula 1981, str. 75-90.
6. Dorčić, L.: O radu Učiteljske škole u Puli. U: Od učiteljskih kursova do Pedagoškog fakulteta, Pula 1981, str 181-195
7. Petrić. P.: Od učiteljske Škole do Pedagoškog fakulteta, u: Od učiteljskih kursova do Pedagoškog fakulteta, Pula 1981, str, 195-208
8. Projekt hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava za 21. stoljeće, Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo prosvjete i športa, Zagreb, 2002.
9. Deset godina rada Pedagoške akademije Pula 1961 - 1971, Pedagoška akademija Pula, Pula, 1971.
10. Dokumentacija o radu i djelovanju Pedagoške akademije u Puli, Pedagoškog fakulteta u Rijeci, OOUR Nastavne djelatnosti Pula, OOUR Znanstveno-nastravne djelatnosti Pula, Pedagoškog fakulteta u Puli, Filozofskog fakulteta u Puli, Visoke učiteljske Škole u Puli i Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli,
11. Spomenica povodom obilježavanja 20-te obljetnice Pedagoške akademije/Pedagoškog fakulteta u Puli (1961 - 1981), Pula, 1981.
12. Spomenica povodom 25-te obljetnice Pedagoške akademije/Pedagoškog fakulteta u Puli 1961 - 1986.
13. Sveučilišni godišnjak 2008./2009., Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula, 2008.

14 Sveučilište Jurja Dobrile u Puli (publikacija), Pula, 2008.

15 Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, «Narodne novine», Zagreb, broj 123/03, 105/04, 174/04, 46/ 07.na temelju kojih su izdane Dopusnice za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija za učitelje (Učiteljski studij) i izvođenje stručnog studija Predškolski odgoj na hrvatskom i talijanskom jeziku.